

หนังสือแจ้งคำสั่ง

(ถ. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ พ.๑๔/๒๕๕๙

คดีหมายเลขแดงที่ พ.๒๐/๒๕๕๙

สำนักงานศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๑๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

นายจอน อึ้งภากรณ์ กับพวกรวม ๑๓ คน

ผู้ฟ้องคดี

ระหว่าง

คณะกรรมการกฤษฎีกาเลือกตั้ง กับพวกรวม ๒ คน

ผู้ถูกฟ้องคดี

หนังสือถึง นายสัญญา เอี่ยมคงดี และ/หรือนายธีรพันธุ์ พันธุ์ศิริ และ/หรือนางสาวจันทร์จิรา
จันทร์แก้ว ผู้รับมอบอำนาจผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงที่ ๑๓

ด้วยคดีนี้ ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ลงวันที่ ๑๔
กรกฎาคม ๒๕๕๙ รายละเอียดปรากฏตามสำเนาคำสั่งที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้

ฉะนั้น จึงแจ้งมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางวิริยา สุขมนัส)

ผู้อำนวยการกลุ่มออกหมาย ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานศาลปกครองสูงสุด

สำนักงานศาลปกครองสูงสุด

อาคารศาลปกครอง เลขที่ ๑๒๐ หมู่ที่ ๓

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๐๑๑๖ - ๗, ๐ ๒๑๔๑ ๑๑๐๒

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๔๓๕

○ คำสั่งไม่รับคำฟ้อง
ไว้พิจารณา

(ด. ๑๙)

คดีหมายเลขดำที่ พ.๑๔/๒๕๕๙
คดีหมายเลขแดงที่ พ.๒๐ /๒๕ ๕๙

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๑๔ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ผู้ฟ้องคดี

นายจอน อึ้งภากรณ์ ที่ ๑
นายเอกชัย ไชยhurst ที่ ๒
นายไพโรจน์ พลเพชร ที่ ๓
นางสาวชนกนันท์ รวมทรัพย์ ที่ ๔
นางสาวพัชณีย์ คำหนัก ที่ ๕
นางสาวศรีประภา เพชรมีศรี ที่ ๖
นายเอกพันธุ์ ปิณฑวนิช ที่ ๗
นายนิรันดร์ พิทักษ์วัชรระ ที่ ๘
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นฤมล ทับจุมพล ที่ ๙
นางสาวเกศริน เตียวสกุล ที่ ๑๐
รองศาสตราจารย์ ประภาส ปิ่นตบแต่ง ที่ ๑๑
โครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อกฎหมายประชาชน ที่ ๑๒
สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน ที่ ๑๓

ระหว่าง

คณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๑
ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๒

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในอำนาจศาลปกครองสูงสุด

/คดีนี้...

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบสามฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ เป็นประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๒ เป็นองค์กรพัฒนาเอกชน ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๓ เป็นสมาคมเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออกประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแสดงความคิดเห็นในการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๕๙ อันเป็นกฎที่มีผลบังคับใช้ในทางกระทบกระเทือนสิทธิของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๑๑ กับผู้ฟ้องคดีที่ ๑๒ และผู้ฟ้องคดีที่ ๑๓ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมหลักการประชาธิปไตย ย่อมได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากประกาศดังกล่าว และถึงแม้ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยว่า มาตรา ๖๑ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่บัญญัติให้การเผยแพร่ข้อความที่ผิดไปจากข้อเท็จจริงหรือมีลักษณะรุนแรง ก้าวร้าว หยาบคาย ปลุกเร้าหรือข่มขู่ โดยมุ่งหวังเพื่อให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือไม่ออกเสียง ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำการก่อความวุ่นวายเพื่อให้การออกเสียงไม่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แต่ศาลที่พิจารณาคดีนี้ไม่อาจจะเลยที่จะพิจารณาถึงสัดส่วนระหว่างหลักการคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกทางการเมือง อันเป็นคุณค่าสำคัญของระบอบประชาธิปไตย กับการจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน สำหรับการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญนั้น เป็นหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่จะต้องเปิดโอกาสให้ฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายค้านได้มีโอกาสรณรงค์ต่อสาธารณะเพื่อโน้มน้าวสาธารณชนได้อย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกทางการเมือง ย่อมเป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนารวมของสังคม การจัดให้มีการประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ก็เพื่อให้ประชาชนแสดงเจตจำนงของตนที่มีต่อร่างรัฐธรรมนูญ การรณรงค์ทางการเมืองก่อนการออกเสียงประชามติจึงเป็นขั้นตอนสำคัญ โดยมีกระบวนการสำคัญเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นได้อย่างเท่าเทียมกัน แต่หากเสรีภาพดังกล่าวถูกปิดกั้น การรณรงค์ไม่เป็นไปอย่างเต็มที่และเท่าเทียมกัน ประชาชนจะตัดสินใจบนความไม่รู้ ผลประชามติย่อมไม่อาจจะสะท้อนเจตจำนงที่แท้จริงของประชาชน และไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการทำประชามติได้ กล่าวคือ

/๑. ประกาศ...

๑. ประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่ชอบด้วยกฎหมายและหลักประชาธิปไตย ขัดต่อหลักความชัดเจนแน่นอนแห่งนิติรัฐ เนื่องจากการออกประกาศพิพาทของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นการใช้อำนาจตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ ในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่บุคคลใดจะสามารถแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการออกเสียงประชามติ โดยกำหนดว่าการกระทำใดที่ถือเป็นการแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการออกเสียงโดยสุจริตซึ่งได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย และการกระทำใด ที่ถือเป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติโดยฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติ ดังกล่าว ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดโทษทางอาญาไว้ตามมาตรา ๖๑ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออกประกาศที่มีเนื้อหาคลุมเครือไม่ชัดเจน มีการใช้คำ เช่น "บิดเบือนไปจากข้อเท็จจริง" "ลักษณะรุนแรง" "ก้าวร้าว" "หยาบคาย" "ปลุกกระตม" ซึ่งล้วนแต่ไม่ใช่ถ้อยคำที่มีนิยามและ การตีความที่แน่นอนชัดเจนตามกฎหมาย และไม่เคยถูกบัญญัติเป็นความผิดที่มีโทษ ตามกฎหมาย การกำหนดให้การแสดงความคิดเห็นในลักษณะดังกล่าวเป็นอาชญากรรม ทำให้ผู้ฟ้องคดีและประชาชนไม่อาจแน่ใจได้ว่าการกระทำหรือไม่กระทำอย่างหนึ่งอย่างใด ตามประกาศดังกล่าวจะเป็นความผิดหรือไม่ ทำให้เกิดความเกรงกลัว ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เนื่องจากอาจได้รับโทษตามมาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง (๑) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่า ด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ นอกจากนี้ การสั่งห้ามไม่ให้ ผู้ฟ้องคดีและประชาชนกระทำการใดๆ เช่น ห้ามใส่เสื้อธงรงค์ ห้ามเผยแพร่เอกสารต่าง ๆ เมื่อกระทำ ก็จะถูกเจ้าพนักงานตำรวจนอกเครื่องแบบสั่งให้ถอดเสื้อ หากขัดขึ้น จะถูกดำเนินคดี ประกาศดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิในการแสดงความคิดเห็น-จำกัดสิทธิพื้นฐาน เกินสมควร ไม่ได้สัดส่วนกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ส่งผลให้การจัดทำประชามติ สูญเสียความชอบธรรม ซึ่งเสรีภาพดังกล่าวได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๔ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และข้อ ๑๙ ของกติการะหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองซึ่งประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีโดยการภาคยานุวัติ เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๓๙ ขัดกับความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งสหประชาชาติในการประชุมที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และขัดกับมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙

/๒. มติของ...

๔

๒. มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๑๙/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๙ ซึ่งมีมติให้ออกประกาศพิพาทที่มีเนื้อหาเกินขอบเขตตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๖๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นการใช้ดุลพินิจในทางจำกัดสิทธิรอนเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน จึงเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๓. ข้อ ๔ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) และข้อ ๕ (๔) และ (๕) ของประกาศพิพาท กำหนดรายละเอียดเกินกว่าขอบเขตแห่งความมุ่งหมายของมาตรา ๖๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยข้อ ๔ (๑) และ (๔) ของประกาศพิพาทที่กำหนดวิธีการในการแสดงความคิดเห็นที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยศึกษาค้นคว้าข้อมูล และนำเสนอหรืออ้างอิงงานวิจัยตามหลักวิชาการเป็นการสร้างภาระแก่ประชาชนเกินสมควรที่กำหนดให้ต้องกระทำการหรือไม่กระทำการใดๆ ในการแสดงความคิดเห็น

๔. ข้อ ๕ (๔) ของประกาศพิพาทที่กำหนดถึงการจัดสัมมนาอภิปรายที่ไม่มีหน่วยงานของรัฐสถาบันการศึกษาหรือองค์กรที่ประกอบกิจการด้านสื่อสารมวลชนเข้าร่วม และมีเจตนาเพื่อปลุกระดมทางการเมืองไม่อาจกระทำได้ เป็นเรื่องที่ไม่อาจเข้าใจได้ ในทางกฎหมายว่าต้องการผลประการใด และเป็นการสร้างภาระแก่ประชาชนเกินสมควร ซึ่งจะทำให้ผู้ที่ไม่มีความรู้หรือไม่ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญให้เข้าใจอย่างครบถ้วนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ส่วนข้อ ๕ (๕) ซึ่งกำหนดห้ามการชักชวนให้ใส่เสื้อติดป้าย เข็มกลัด ธง ริบบิ้น หรือเครื่องหมายที่แสดงสัญลักษณ์ ความเห็นอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือการขาย การแจกจ่ายสิ่งของดังกล่าวในลักษณะรณรงค์ทั่วไปเพื่อนำไปสู่การปลุกระดมทางการเมือง นั้น มาตรา ๖๑ วรรคสองดังกล่าวไม่ได้มุ่งหมายให้การรณรงค์ทั่วไปกลายเป็นความผิดกฎหมาย การกระทำตามประกาศดังกล่าวจึงหมิ่นเหม่ว่าจะเป็นความผิด ประกาศพิพาทจึงเป็นการใช้อำนาจที่เกินเลยกว่ากฎหมาย ไม่สอดคล้องกับมาตรา ๕ มาตรา ๗ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ และเป็นการขยายฐานความรับผิดชอบทางอาญาที่เกินขอบเขตไปจากเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งการก่อตั้งฐานความผิดซึ่งเป็นองค์ประกอบของความผิดทางอาญา ย่อมเป็นอำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองซึ่งเป็นองค์กรของรัฐที่ใช้อำนาจทางปกครองไม่อาจใช้อำนาจในการก่อตั้งฐานความผิดอาญาได้

/๕. การออก...

๕

๕. การออกประกาศพิพาทขัดต่อหลักความจำเป็นและหลักความได้สัดส่วน เนื่องจากเนื้อหาในข้อ ๔ และข้อ ๕ ล้วนแต่เป็นการปิดกั้น จำกัด ลิขรอนเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน จนกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งบทบัญญัติในพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ ย่อมเพียงพอสำหรับการดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อให้การออกเสียงประชามติเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมโดยไม่จำเป็นต้องมีประกาศดังกล่าวอีก การออกประกาศพิพาทจึงขัดต่อหลักความจำเป็น และประกาศพิพาทที่กำหนดมาตรการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเป็นการพรากสิทธิเสรีภาพ ซึ่งเกิดประโยชน์แก่สาธารณะ น้อยมากและไม่คุ้มกับความเสียหายที่เกิดกับประชาชนและผู้ฟ้องคดีทั้งสิบสาม

๖. ประกาศพิพาทจำกัดเสรีภาพของบุคคลในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งมาตรา ๔ ของรัฐธรรมนูญของราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ได้บัญญัติรับรองสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคบรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณี การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ ไม่ได้บัญญัติให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองในการออกกฎหรือระเบียบเพื่อจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติได้ ซึ่งแม้มาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ จะมีบทห้ามกระทำการและกำหนดโทษทางอาญาไว้ แต่ก็มิ้องค์ประกอบที่แคบกว่าข้อห้ามตามที่กำหนดในประกาศพิพาท อีกทั้ง มาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ก็ไม่ใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะอาศัยอำนาจในการออกประกาศพิพาทได้ ประกาศพิพาทจึงขัดต่อมาตรา ๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

๗. ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการโดยไม่ชอบด้วยระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญ คำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ ประเด็นเพิ่มเติม คำอธิบายหลักการและเหตุผลของประเด็นเพิ่มเติม กระบวนการและขั้นตอนการออกเสียง และการจัดสรรเวลาออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อาศัยอำนาจ

/ตามระเบียบ...

๖

ตามระเบียบดังกล่าวจัดให้มีรายการ "๗ สิงหาคม ประชาคมดีร่วมใจ" เพื่อแสดงความคิดเห็นต่อร่างรัฐธรรมนูญทางสถานีวิทยุโทรทัศน์และสถานีวิทยุกระจายเสียงทุกวันจันทร์และวันพุธ เวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกา ถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา ระหว่างวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๙ โดยสัดส่วนผู้ร่วมรายการไม่เป็นไปตามข้อ ๒๑ ของระเบียบดังกล่าว เนื่องจากการจัดสรรเวลาไม่ได้คำนึงถึงการให้โอกาสแต่ละฝ่ายอย่างเท่าเทียมกันโดยให้โอกาสกับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและส่วนราชการมากกว่าภาควิชาการและประชาสังคม และไม่เปิดโอกาสให้ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยหรือมีความเห็นแย้งกับร่างรัฐธรรมนูญร่วมรายการด้วย

ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ ซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มขบวนการประชาธิปไตยใหม่ได้จัดทำ "ความเห็นแย้ง คำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ ๑๐ เรื่องที่น่ารู้" เผยแพร่ต่อประชาชนเพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูลและเหตุผลในอีกมุมมองหนึ่งที่แตกต่างอย่างมีเหตุผล เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองออกประกาศพิพาททำให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ และสมาชิกขบวนการประชาธิปไตยใหม่ถูกห้ามไม่ให้เผยแพร่เอกสารดังกล่าว เมื่อผู้ฟ้องคดีที่ ๔ เผยแพร่เอกสารดังกล่าวและใบปลิว ก็ถูกจับกุมโดยให้เหตุผลว่าเป็นการรณรงค์เพื่อต่อต้านการออกเสียงลงประชามติ และเมื่อทำเลื่อ Vote No ก็ไม่สามารถแจกจ่ายได้ ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ ๕ เป็นประชาชนที่ร่วมชุมนุมเรียกร้องสิทธิแรงงาน ได้จัดทำเลื่อเป็นรูปพานรัฐธรรมนูญว่า และมีอักษรภาษาอังกฤษใต้ภาพว่า Just Shit แจกจ่ายเพราะไม่เห็นด้วยกับเนื้อหาในร่างรัฐธรรมนูญ แต่ถูกเจ้าพนักงานตำรวจห้ามแจก อันเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองและการแสดงความคิดเห็น สำหรับผู้ฟ้องคดีที่ ๑๒ ได้จัดทำกิจกรรมประกวดออกแบบเลื่อรณรงค์การทำประชามติและได้มีประกาศรางวัลผู้ชนะการประกวดแล้ว แต่เมื่อมีประกาศพิพาท จึงไม่แน่ใจว่ากิจกรรมดังกล่าวจะสามารถทำได้ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายหรือไม่ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุด

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งดังนี้

๑. เพิกถอนมติคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการประชุมครั้งที่ ๑๙/๒๕๕๙

เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๙

๒. เพิกถอน...

๗

๒. เพิกถอนประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการ
แสดงความคิดเห็นในการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยให้มีผลย้อนหลังไปตั้งแต่วินาทีออกประกาศดังกล่าว

๓. ขอให้ศาลมีคำสั่งให้มีการระงับการออกอากาศรายการ "๗ สิงหา
ประชามติร่วมใจ" จนกว่าจะมีการแก้ไขและเปิดโอกาสให้ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยหรือมีความเห็นแย้ง
ร่างรัฐธรรมนูญเข้าร่วมรายการโดยมีสัดส่วนที่เท่าเทียมกัน

ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบสามมีคำขอให้ศาลมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามกฎและกำหนด
วิธีการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา เนื่องจากประกาศพิพาทเป็นประกาศ
ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีที่ ๕ ซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มขบวนการประชาธิปไตยใหม่
ได้จัดทำ "ความเห็นแย้ง คำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ ๑๐ เรื่องที่น่ารู้"
เผยแพร่ต่อประชาชนเพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูลและเหตุผลในอีกมุมมองหนึ่ง
ที่แตกต่างอย่างมีเหตุผล เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการออกเสียงประชามติ
ร่างรัฐธรรมนูญ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองออกประกาศพิพาท ทำให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๕ และสมาชิก
ขบวนการประชาธิปไตยใหม่ถูกห้ามไม่ให้เผยแพร่เอกสารดังกล่าว เมื่อผู้ฟ้องคดีที่ ๕ เผยแพร่
เอกสารดังกล่าวและใบปลิว ก็ถูกจับกุมโดยให้เหตุผลว่าเป็นการรณรงค์เพื่อต่อต้านการออกเสียง
ลงประชามติ และเมื่อทำสื่อ Vote No ก็ไม่สามารถแจกจ่ายได้ ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ ๕ เป็นประชาชน
ที่ร่วมชุมนุมเรียกร้องสิทธิแรงงาน ได้จัดทำสื่อเป็นพยานรัฐธรรมนูญคว่ำและมีอักษรภาษาอังกฤษ
ได้ภาพว่า Just Shut แจกจ่ายเพราะไม่เห็นด้วยกับเนื้อหาในร่างรัฐธรรมนูญ แต่ถูกเจ้าพนักงานตำรวจ
ห้ามแจก อันเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองและการแสดงความคิดเห็น
สำหรับผู้ฟ้องคดีที่ ๑๒ ได้จัดทำกิจกรรมประกวดออกแบบสื่อรณรงค์การทำประชามติ
และได้มีประกาศรางวัลผู้ชนะการประกวดแล้ว แต่เมื่อมีประกาศพิพาท จึงไม่แน่ใจว่า
กิจกรรมดังกล่าวจะสามารถทำได้ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายหรือไม่ ประกาศพิพาท
จึงก่อให้เกิดความเสียหายทั้งแก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบสามและประชาชนโดยไม่อาจเยียวยา
ได้ในภายหลัง และการทุเลาตามประกาศดังกล่าวไม่ส่งผลกระทบหรือเป็นอุปสรรคต่อ
การบริหารงานของรัฐ แต่จะทำให้การออกเสียงประชามติเป็นไปโดยถูกต้อง สุจริตและ
เที่ยงธรรม ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างแท้จริง

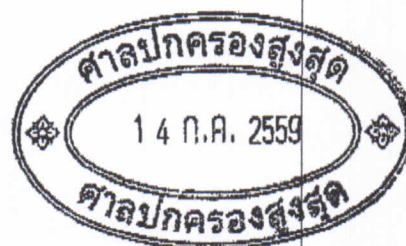
/ขอให้...

๘

ขอให้ศาลมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามข้อ ๔ และข้อ ๕ ของประกาศพิพาท จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด และมีคำสั่งให้ระงับการออกอากาศรายการ "๗ สิงหาคม ประชามติร่วมใจ" จนกว่าจะมีการแก้ไขและเปิดโอกาสให้ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยหรือมีความเห็นแย้ง ร่างรัฐธรรมนูญเข้าร่วมรายการโดยมีสัดส่วนที่เท่าเทียมกัน โดยขอให้พิจารณาเป็นการเร่งด่วน

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นก่อนว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบสามเป็นผู้มีสิทธิฟ้องต่อศาลปกครองหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๓๙/๑ วรรคสาม บัญญัติว่า เมื่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ให้แจ้งคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบ และให้คณะรัฐมนตรีแจ้งคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบโดยเร็ว เพื่อดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติตามมาตรา ๓๙/๑ และให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำคำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญโดยสรุปในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญๆ ของร่างรัฐธรรมนูญได้โดยสะดวก และส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันถัดจากวันที่แจ้งคณะรัฐมนตรี วรรคสี่ บัญญัติว่า ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติและประกาศผลการออกเสียงประชามติ และจัดพิมพ์ร่างรัฐธรรมนูญและคำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญตามวรรคสาม เพื่อเผยแพร่ด้วยวิธีการใดๆ ให้ประชาชนทราบได้โดยสะดวกและเป็นการทั่วไป วรรคห้า บัญญัติว่า หลักเกณฑ์ วิธีการ และกำหนดเวลาในการจัดให้มีการออกเสียงประชามติ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ การเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ และคำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ การออกเสียงประชามติ การนับคะแนน บัตรเสีย และการประกาศผลการออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ วรรคสอง บัญญัติว่า ระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ มาตรา ๑๐ (๑) บัญญัติว่า ให้คณะกรรมการ

/การเลือกตั้ง...

การเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้ง หรือสนับสนุนการสรรหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี รวมทั้งการออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรม... พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๕ บัญญัติว่า ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้รับมอบร่างรัฐธรรมนูญจากคณะรัฐมนตรีและในกรณีได้รับมอบประเด็นเพิ่มเติมจาก สภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อดำเนินการให้มีการออกเสียง ให้ถือว่าการดำเนินการของ คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ วรรคสอง บัญญัติว่า ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการ การเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ และตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๗ บัญญัติว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเผยแพร่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการ ออกเสียงโดยสุจริตและไม่ขัดต่อกฎหมาย มาตรา ๑๑ บัญญัติว่า ให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งดูแลให้การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียงเป็นไปโดยสุจริตและ มิให้มีการกระทำการที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด มาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้ (๑) ก่อความวุ่นวายเพื่อให้ออกเสียงไม่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย (๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณ เป็นเงินได้แก่ผู้ใด เพื่อจะจูงใจให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียง อย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง (๓) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ หรือใช้อิทธิพลคุกคาม เพื่อให้ ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง หรือเพื่อให้สำคัญผิดในวัน เวลา ที่ออกเสียงหรือวิธีการลงคะแนนออกเสียง (๔) ปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนแปลง ทำให้สูญหาย ทำให้ไร้ประโยชน์ นำไปหรือขัดขวาง การส่งหีบบัตรออกเสียงหรือบัตรออกเสียง เว้นแต่เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

/โดยชอบด้วย...

๑๐

โดยชอบด้วยกฎหมาย (๕) เล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขั้นต่อใดๆ อันมีผลเป็นการจูงใจให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง (๖) เรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อจะไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง (๗) ขाय จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิด ในเขตออกเสียงระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันออกเสียงจนถึงวันออกเสียง วรรคสอง บัญญัติว่า ผู้ใดดำเนินการเผยแพร่ข้อความ ภาพ เสียง ในสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือในช่องทางอื่นใด ที่ผิดไปจากข้อเท็จจริงหรือมีลักษณะรุนแรง ก้าวร้าว หยาดคาย ปลุกเร้าคน หรือข่มขู่ โดยมุ่งหวัง เพื่อให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือไม่ออกเสียง ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำการก่อความวุ่นวายเพื่อให้การออกเสียงไม่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย วรรคสาม บัญญัติว่า ผู้ใดกระทำการตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท ทั้งนี้ ศาลอาจสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง มีกำหนดไม่เกินห้าปีด้วยก็ได้ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๘ มาตรา ๕ บัญญัติว่า "การพิจารณาทางปกครอง" หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครอง "คำสั่งทางปกครอง" หมายความว่า (๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระวัง หรือมีผลกระทบต่อสถานะภาพของสิทธิ หรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ (๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองตามมาตรา ๔ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหาย หรือยุติข้อโต้แย้งนั้น ต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๗๒ ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

เมื่อพิจารณา...

๑๑

เมื่อพิจารณาคำฟ้องคดีนี้แล้ว สามารถแยกได้เป็น ๒ ข้อหา ดังนี้

ข้อหาที่หนึ่ง ผู้ฟ้องคดีทั้งสามฟ้องว่า มติผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๙ และข้อ ๔ และข้อ ๕ ของประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแสดงความคิดเห็นในการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นคำสั่งและกฎที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้เพิกถอนมติและประกาศดังกล่าว

ในส่วนที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามฟ้องว่า มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๙ ที่ให้ออกประกาศพิพาทเป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าวเป็นเพียงการเตรียมการและการดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองก่อนที่จะมีการออกประกาศพิพาท มติดังกล่าวจึงเป็นการพิจารณาทางปกครอง มิใช่คำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามจะมีสิทธินำมาฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนได้ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ในส่วนที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามฟ้องว่า ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแสดงความคิดเห็นในการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นกฎที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น พิเคราะห์แล้วเห็นว่า เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๓๘/๑ วรรคสี่ และวรรคห้า บัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติตามที่กฎหมายบัญญัติ จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยมาตรา ๗ ได้บัญญัติรับรองเสรีภาพของบุคคลในการแสดงความคิดเห็นและเผยแพร่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติโดยสุจริตและไม่ขัดต่อกฎหมาย และมาตรา ๕ กับมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมีอำนาจออกกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง และดูแลให้การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติเป็นไปโดยสุจริต และไม่ให้มีการกระทำที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนด และมาตรา ๕๕ ถึงมาตรา ๖๖ ได้บัญญัติการกระทำที่เป็นความผิดอาญาและกำหนดโทษและวิธีการลงโทษไว้ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงมีอำนาจตามกฎหมายในการออกกระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการใดๆ

/เพื่อให้...

๑๒

เพื่อให้การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติเป็นไปโดยสุจริตและไม่ให้มีการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ แต่การดำเนินการดังกล่าวต้องคำนึงถึงเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเผยแพร่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียงโดยสุจริตและไม่ขัดต่อกฎหมาย ซึ่งมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติรับรองไว้และอำนาจในการออกระเบียบ ประกาศ คำสั่ง รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าว ย่อมไม่รวมถึงอำนาจในการกำหนดให้การกระทำใดการกระทำหนึ่งเป็นความผิดอาญาด้วย เนื่องจากการกำหนดให้การกระทำใดเป็นความผิดอาญา จะต้องดำเนินการโดยฝ่ายนิติบัญญัติ หรือดำเนินการตามวิธีการที่รัฐธรรมนูญกำหนด

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ออกประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแสดงความคิดเห็นในการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยข้อ ๔ ของประกาศดังกล่าวกำหนดว่า ในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียง บุคคลสามารถดำเนินการด้วยวิธีการที่ไม่มีลักษณะผิดไปจากข้อเท็จจริงรุนแรง ก้าวร้าว หยาบคาย ปลุกเร้าหรือข่มขู่ และไม่ขัดต่อกฎหมายอื่น เช่น

(๑) ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญและประเด็นเพิ่มเติมให้เข้าใจอย่างครบถ้วนจากเว็บไซต์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแสดงความคิดเห็นของตน

(๒) แสดงความคิดเห็นโดยใช้ถ้อยคำที่สุภาพ

(๓) แสดงความคิดเห็นด้วยข้อมูลที่มีความชัดเจน ไม่กล่าวมั่วอันอาจทำให้บุคคลอื่นเห็นว่าเป็นการบิดเบือนไปจากข้อเท็จจริง

(๔) การนำเสนอหรืออ้างอิงงานวิจัยตามหลักวิชาการเพื่อประกอบการแสดงความคิดเห็นให้ผู้มีสิทธิออกเสียง บุคคลนั้นควรตรวจสอบความถูกต้องและแสดงที่มาของงานวิจัยนั้นด้วย

(๕) การสัมภาษณ์ผ่านสื่อ เพื่อแสดงความคิดเห็นพร้อมเหตุผลอย่างใดอย่างหนึ่งของตน

(๖) การนำเข้าข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นพร้อมเหตุผลอย่างใดอย่างหนึ่งของตนในเว็บไซต์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือการส่งต่อข้อมูลดังกล่าว โดยไม่มีการเพิ่มเติมความเห็น

/เมื่อพิเคราะห์...

๑๔

และผู้ฟ้องคดีที่ ๑๒ ไม่แน่ใจว่าการจัดทำกิจกรรมประกวดออกแบบสื่อรณรงค์การทำประชามติจะสามารถทำได้หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง (๑) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้บัญญัติห้ามก่อความวุ่นวาย เพื่อให้การออกเสียงประชามติไม่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยวรรคสองได้บัญญัติถึงการกระทำที่ถือว่าผู้นั้นกระทำการก่อความวุ่นวายเพื่อให้การออกเสียงไม่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งมีองค์ประกอบสามประการ คือ ประการที่หนึ่ง เผยแพร่ข้อความภาพเสียง ในสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือในช่องทางอื่นใด ประการที่สอง การเผยแพร่ดังกล่าวผิดไปจากข้อเท็จจริงหรือมีลักษณะรุนแรง ก้าวร้าว หยาดคาย ปลุกระดม หรือข่มขู่ ประการที่สาม การเผยแพร่ดังกล่าวมุ่งหวังเพื่อให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือไม่ออกเสียง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๙ กรณีผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่ามาตรา ๖๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ ขัดหรือแย้งกับมาตรา ๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยวินิจฉัยว่า ถ้อยคำในมาตรา ๖๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่ว่า "รุนแรง" "ก้าวร้าว" "หยาดคาย" "ปลุกระดม" หรือ "ข่มขู่" เป็นถ้อยคำที่ตราขึ้นเพื่อกำหนดสิทธิเสรีภาพ หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมโทรมทางจิตใจ จึงมิใช่กรณีที่กฎหมายบัญญัติความผิดและโทษทางอาญาโดยใช้ถ้อยคำที่เคลือบคลุมหรือไม่ชัดเจน แต่ประการใด ทั้งนี้ หากจะเกิดปัญหาการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อาจตีความขยายขอบเขตของถ้อยคำดังกล่าวจนอาจเป็นการใช้อำนาจโดยมิชอบและไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน บุคคลผู้ได้รับผลกระทบจากการใช้อำนาจโดยมิชอบดังกล่าว ย่อมฟ้องร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจในเรื่องนั้นๆ ได้ บทบัญญัติดังกล่าวจึงไม่ขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ คำวินิจฉัยดังกล่าวจึงผูกพันศาลปกครองสูงสุดในการวินิจฉัยคดีนี้ตามนัยมาตรา ๔ ของรัฐธรรมนูญฉบับเดียวกัน

ทั้งนี้...

๑๕

ทั้งนี้ ข้อ ๕ ของประกาศพิพาทที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบสามได้แย้งนั้น กำหนดว่า ในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียง ห้ามมิให้บุคคลกระทำการเพื่อให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือไม่ออกเสียง หรือเพื่อให้สำคัญผิด ในวัน เวลา ที่ออกเสียงหรือวิธีการลงคะแนนออกเสียง ด้วยวิธีการ ดังนี้

- (๑) การสัมภาษณ์ผ่านสื่อด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือมีลักษณะรุนแรง ก้าวร้าว หยาดคาย ปลุกระดมหรือข่มขู่
 - (๒) การนำเข้า หรือการส่งต่อข้อมูลอันเป็นเท็จหรือมีลักษณะรุนแรง ก้าวร้าว หยาดคาย ปลุกระดมหรือข่มขู่ ในเว็บไซต์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์
 - (๓) การทำหรือส่งสัญลักษณ์หรือเครื่องหมาย อันมีลักษณะรุนแรง ก้าวร้าว หยาดคาย ปลุกระดมหรือข่มขู่
 - (๔) การจัดเวทีสัมมนา อภิปราย โดยกลุ่มองค์กรต่างๆ ที่ไม่มีหน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษา หรือองค์กรที่ประกอบกิจการด้านสื่อสารมวลชนตามกฎหมาย เข้าร่วมและมีเจตนาเพื่อปลุกระดมทางการเมือง
 - (๕) การชักชวนให้ใส่เสื้อ หรือติดป้าย เข็มกลัด ธง ริบบิ้น หรือเครื่องหมาย ที่แสดงสัญลักษณ์ความเห็นอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือการขาย การแจกจ่ายสิ่งของดังกล่าว ในลักษณะรุนแรงทั่วไป เพื่อนำไปสู่การปลุกระดมทางการเมือง
 - (๖) การแจกเอกสาร ใบปลิว หรือแผ่นพับ ที่มีข้อความอันเป็นเท็จหรือมีลักษณะรุนแรง ก้าวร้าว หยาดคาย ปลุกระดมหรือข่มขู่ เพื่อก่อความวุ่นวาย หรือการชุมนุมทางการเมือง
 - (๗) การรายงานข่าวหรือการจัดรายการของสื่อมวลชนที่นำไปสู่การปลุกระดม หรือสร้างความวุ่นวายในสังคม
 - (๘) การรณรงค์เพื่อให้เกิดการคล้อยตามของคนในสังคมเพื่อให้ออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งอันมีลักษณะเป็นการปลุกระดม หรือขัดขวางการออกเสียง
- พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ข้อ ๕ ของประกาศพิพาทกำหนดห้ามการกระทำต่างๆ รวม ๘ ประการ คือ (๑) การสัมภาษณ์ผ่านสื่อ (๒) การนำเข้าหรือส่งต่อข้อมูล (๓) การทำหรือส่งสัญลักษณ์หรือเครื่องหมาย (๔) การจัดเวทีสัมมนา อภิปราย โดยกลุ่มองค์กรต่างๆ ที่ไม่มีหน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษา หรือองค์กรที่ประกอบกิจการด้านสื่อสารมวลชน

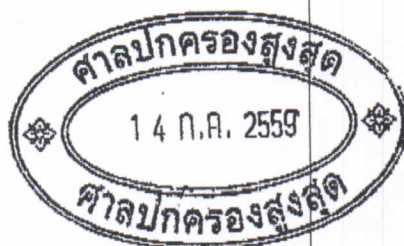

/ตามกฎหมาย...

๑๖

ตามกฎหมายเข้าร่วม (๕) การชักชวนให้ใส่เสื้อหรือติดป้าย เข็มกลัด ธง ริบบิ้น หรือเครื่องหมาย
ที่แสดงสัญลักษณ์ความเห็นอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือการขาย การแจกจ่ายสิ่งของดังกล่าว
ในลักษณะรณรงค์ทั่วไป (๖) การแจกเอกสาร ใบปลิว หรือแผ่นพับ (๗) การรายงานข่าวหรือ
การจัดรายการของสื่อมวลชน (๘) การรณรงค์เพื่อให้เกิดการคล้อยตามของคนในสังคม และ
การกระทำที่เป็นข้อห้ามดังกล่าวประกอบด้วยลักษณะอื่นๆ ด้วยคือ เป็นข้อความอันเป็นเท็จ
หรือมีลักษณะรุนแรง ก้าวร้าว หยาบคาย ปลุกเร้า หรือข่มขู่ หรือการชุมนุมทางการเมือง
หรือสร้างความวุ่นวายในสังคม หรือขัดขวางการออกเสียง โดยประกาศดังกล่าวไม่ได้
กำหนดถึงผลหรือโทษของการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศนี้ และไม่ได้อ้างถึงมาตรา ๖๑
แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งเป็น
บทอาศัยอำนาจและเป็นบทบัญญัติที่กำหนดโทษอาญาแต่อย่างใด และเมื่อได้วินิจฉัยไว้แล้ว
ว่าอำนาจในการออกระเบียบ ประกาศ คำสั่ง รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการใดๆ ไม่รวมถึง
การกำหนดให้การกระทำใดการกระทำหนึ่งเป็นความผิดอาญา การกระทำตามข้อห้าม
ดังกล่าวจึงไม่มีโทษอาญา

อย่างไรก็ตาม ลักษณะที่ห้ามตามประกาศดังกล่าวสอดคล้องกับองค์ประกอบ
ของความผิดอาญาตามกฎหมายอื่น กล่าวคือ คำว่า "เป็นข้อความอันเป็นเท็จ หรือมีลักษณะ
รุนแรง ก้าวร้าว หยาบคาย ปลุกเร้า หรือข่มขู่" สอดคล้องกับองค์ประกอบประการที่สอง
ของความผิดอาญาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ
พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่บัญญัติห้ามการกระทำโดยผิดไปจากข้อเท็จจริงหรือมีลักษณะรุนแรง
ก้าวร้าว หยาบคาย ปลุกเร้า หรือข่มขู่ และคำว่า "สร้างความวุ่นวายในสังคม หรือขัดขวาง
การออกเสียง" สอดคล้องกับองค์ประกอบของความผิดอาญาตามมาตรา ๖๐ วรรคสอง (๔)
และ (๕) แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ที่บัญญัติห้ามกระทำการเพื่อบริใช้สิทธิออกเสียง
ประชามติ หรือขัดขวางหน่วงเหนี่ยวเพื่อบริใช้สิทธิ หรือก่อความวุ่นวาย หรือกระทำการใด
อันเป็นการรบกวนหรือเป็นอุปสรรคแก่การออกเสียง กับคำว่า "ชุมนุมทางการเมือง"
สอดคล้องกับองค์ประกอบของความผิดอาญาตามข้อ ๑๒ ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษา
ความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ
ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ ที่ห้ามชุมนุมทางการเมืองที่มีจำนวนตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป ดังนั้น
ถึงแม้การกระทำตามข้อ ๕ ของประกาศพิพาทจะไม่เป็นความผิดอาญา แต่หากการกระทำ

/ดังกล่าว...

๑๗

ดังกล่าวมีลักษณะเป็นการเผยแพร่ข้อความ ภาพ เสียง ในสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือในช่องทางอื่นใดอันเป็นองค์ประกอบที่หนึ่ง และกระทำโดยมุ่งหวัง เพื่อให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียงหรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง อันเป็นองค์ประกอบที่สามของความผิดตามมาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง (๑) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ หรือเป็นการ กระทำเพื่อมิให้ใช้สิทธิออกเสียงประชามติ หรือขัดขวางหน่วงเหนี่ยวเพื่อมิให้ใช้สิทธิ หรือก่อความวุ่นวาย หรือกระทำการอันเป็นการรบกวนหรือเป็นอุปสรรคแก่การออกเสียง ตามมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง (๘) หรือ (๙) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว หรือเป็นการชุมนุมทางการเมือง ที่มีจำนวนตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปตามข้อ ๑๒ ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ การกระทำความผิดดังกล่าวย่อมเป็นความผิดอาญา ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ชี้แจงและให้ถ้อยคำ ต่อศาลว่า ประกาศพิพาทเป็นคำอธิบายแนวทางหรือวิธีการในการแสดงความคิดเห็นเท่านั้น การฝ่าฝืนประกาศดังกล่าวไม่มีโทษอาญา การรณรงค์เพื่อให้ประชาชนลงมติไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ สามารถดำเนินการได้หากไม่มีการปลุกระดม และไม่เข้าลักษณะตามมาตรา ๖๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙

ดังนั้น ข้อ ๕ ของประกาศพิพาทจึงเป็นเพียงคำแนะนำทั่วไปหรือตัวอย่างที่ อธิบายเพื่อป้องกันมิให้เกิดการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ก่อความวุ่นวาย ซึ่งจะทำให้ การออกเสียงประชามติไม่เป็นไปด้วยความเรียบร้อยก่อนการออกเสียงประชามติเท่านั้น โดยผู้ที่เกี่ยวข้องไม่อาจใช้ประกาศพิพาทเป็นหลักเกณฑ์ในการตีความว่าการฝ่าฝืนหรือ ไม่ปฏิบัติตามประกาศดังกล่าวเป็นความผิดอาญาได้ ประกาศพิพาทจึงไม่ใช่การใช้อำนาจ ตามกฎหมายในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการออกเสียงประชามติ โดยกำหนดว่า การกระทำใดที่เป็นการแสดงความคิดเห็นที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย และการกระทำใด เป็นการแสดงความคิดเห็นโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมายอันมีลักษณะเป็นกฎ ดังที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสาม อ้างในคำฟ้อง และเป็นหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองที่จะแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงสถานะ และผลของประกาศพิพาทว่าเป็นเพียงข้อแนะนำทั่วไปหรือตัวอย่างที่อธิบาย หรือวิธีการ ในการแสดงความคิดเห็นตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกล่าวอ้าง

/ส่วนการที่...

๑๘

ส่วนการที่ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ อ้างว่าถูกจับกุมเนื่องจากเผยแพร่เอกสาร "ความเห็นแย้ง คำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ ๑๐ เรื่องที่น่ารู้" และใบปลิว ผู้ฟ้องคดีที่ ๕ ถูกเจ้าพนักงานตำรวจห้ามแจกสื่อ Just Shit และผู้ฟ้องคดีที่ ๑๒ ไม่แน่ใจว่า สามารถทำกิจกรรมประกวดออกแบบเสื้อรณรงค์การทำประชามติได้หรือไม่ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ให้ถ้อยคำต่อศาลว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ ผู้ฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ฟ้องคดีที่ ๑๒ ไม่ได้ถูกดำเนินคดี แต่มีการดำเนินคดีกับสมาชิกในกลุ่มขบวนการประชาธิปไตยใหม่ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ กรณีจึงมิใช่ถูกดำเนินคดี เนื่องจากการฝ่าฝืนประกาศพิพาท ความเดือดร้อนเสียหายที่แท้จริงที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามเห็นในคดีนี้ จึงไม่ใช่ความเสียหายที่เกิดจากประกาศพิพาท และหากผู้ฟ้องคดีทั้งสามเห็นว่าได้กระทำการฝ่าฝืนประกาศพิพาทโดยไม่ได้ทำความผิดต่อกฎหมายอื่น แต่ถูกห้ามกระทำการ หรือถูกดำเนินคดี ก็ต้องโต้แย้งหรือดำเนินการตามสิทธิของตน ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญ ได้วินิจฉัยวางแนวทางไว้แล้วว่า หากจะเกิดปัญหาการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อาจตีความขยายขอบเขตของถ้อยคำดังกล่าวจนอาจเป็นการใช้อำนาจโดยมิชอบและไม่เป็นธรรม แก่ประชาชน บุคคลผู้ได้รับผลกระทบจากการใช้อำนาจโดยมิชอบดังกล่าวย่อมฟ้องร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจในเรื่องนั้นๆ ได้

ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งสามจึงไม่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ที่จะมีสิทธิฟ้องคดีในข้อหานี้ต่อศาลปกครอง ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อหาที่สอง ผู้ฟ้องคดีทั้งสามฟ้องว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จัดให้มีรายการ "๗ สิงหา ประชามติร่วมใจ" ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์และสถานีวิทยุกระจายเสียง ไม่ชอบด้วยระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญ คำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ ประเด็นเพิ่มเติม คำอธิบายหลักการและเหตุผลของประเด็นเพิ่มเติม กระบวนการและขั้นตอนการออกเสียง และการจัดสรรเวลาออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๙ เนื่องจากไม่ได้คำนึงถึงการให้โอกาสแต่ละฝ่ายอย่างเท่าเทียมกันตามข้อ ๒๑ วรรคหนึ่ง ของระเบียบดังกล่าว

/พิเคราะห์...

๑๙

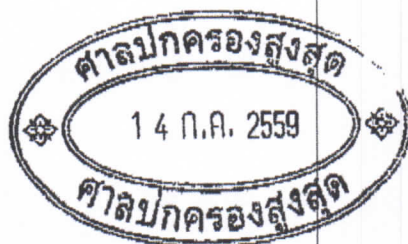
พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ
ร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๗ บัญญัติว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดง
ความคิดเห็นและเผยแพร่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียงโดยสุจริตและไม่ขัดต่อกฎหมาย
มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการออกเสียงให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดพิมพ์และเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ คำอธิบายสาระสำคัญ
ของร่างรัฐธรรมนูญ และประเด็นเพิ่มเติม พร้อมคำอธิบายหลักการและเหตุผลของประเด็น
ตามมาตรา ๘ รวมทั้งเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนการออกเสียงให้ประชาชนได้รับทราบ
เป็นการทั่วไป ทั้งนี้ ตามรูปแบบ แนวทางและวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควร
วรรคสอง บัญญัติว่า ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้ง
อาจมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลคณะหนึ่งหรือหลายคณะ ดำเนินการเผยแพร่และ
ประชาสัมพันธ์และอาจสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชนสามารถดำเนินการ
เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์หลักเกณฑ์ วิธีการ และกำหนดเวลาในการจัดให้มีการ
ออกเสียงร่างรัฐธรรมนูญ คำอธิบายและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ ประเด็นเพิ่มเติม
พร้อมคำอธิบายหลักการและเหตุผลของประเด็นตามมาตรา ๘ ได้ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และ
วิธีการมอบหมายหรือสนับสนุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด
มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และกรรมการ อนุกรรมการ
และเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดำเนินการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
เพื่อทำความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับบทบัญญัติและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้แก่
ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป มาตรา ๑๒ บัญญัติว่า ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
ตามมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และการแสดงความคิดเห็นตามมาตรา ๑๑ ให้สถานีวิทยุกระจายเสียง
และสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐจัดสรรเวลาออกอากาศตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด
ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการเผยแพร่และ
ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญ คำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ ประเด็นเพิ่มเติม
คำอธิบายหลักการและเหตุผลของประเด็นเพิ่มเติม กระบวนการและขั้นตอนการออกเสียง
และการจัดสรรเวลาออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์
พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๐ กำหนดว่า ให้สำนักงานดำเนินการจัดทำเอกสารเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
กระบวนการขั้นตอนและวิธีการออกเสียง อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้ (๑) ความสำคัญของ

/การออกเสียง...

การออกเสียง (๒) รูปแบบ แนวทาง และวิธีการออกเสียง (๓) การเชิญชวนให้ผู้มีสิทธิออกเสียง ไปใช้สิทธิออกเสียง (๔) สารอื่นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ข้อ ๒๑ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า การจัดสรรเวลาเพื่อแสดงความคิดเห็นหรือเผยแพร่ความคิดเห็นโดยสถานี ต้องคำนึงถึงการให้โอกาสแต่ละฝ่ายได้แสดงความคิดเห็นโดยเท่าเทียมกัน วรรคสอง กำหนดว่า ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้เกี่ยวกับจัดสรรเวลาการแสดงความคิดเห็น และเผยแพร่ความคิดเห็นโดยสถานีอื่นโดยอนุโลม วรรคสาม กำหนดว่า ในการแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติให้อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการ แสดงความคิดเห็นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

จากบทบัญญัติของกฎหมายและระเบียบดังกล่าว เห็นได้ว่า ในการเผยแพร่ ร่างรัฐธรรมนูญนั้น กฎหมายบัญญัติให้เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ คำอธิบายสาระสำคัญ ประเด็นเพิ่มเติม พร้อมคำอธิบายหลักการและเหตุผล รวมทั้งเผยแพร่กระบวนการ และขั้นตอนการออกเสียงให้ประชาชนได้รับทราบเป็นการทั่วไป โดยกฎหมายและระเบียบ ดังกล่าวประสงค์ที่จะให้บุคคลมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเผยแพร่ความคิดเห็น เกี่ยวกับการออกเสียงโดยสุจริตและไม่ขัดต่อกฎหมาย ที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบสามอ้างว่า การจัดสรร เวลาออกอากาศได้ให้โอกาสคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและส่วนราชการมากกว่าภาควิชาการ และประชาสังคมนั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจัดสรรเวลาเพื่อแสดงความคิดเห็น หรือเผยแพร่ความคิดเห็นโดยสถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง รวม ๑๓ ครั้ง นั้น ในจำนวนนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจัดสรรเวลาให้กับ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเพื่อชี้แจงกระบวนการและขั้นตอนของการออกเสียงประชามติจำนวน ๒ ครั้ง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้รับการจัดสรรเวลาเพื่อชี้แจงสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน ๓ ครั้ง และสถานีวิทยุแห่งชาติได้รับการจัดสรรเวลาเพื่อชี้แจงคำถามพ่วงจำนวน ๒ ครั้ง ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอ้างว่าในส่วนที่เหลืออีก ๖ ครั้ง เป็นเรื่องของสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐ ในการนำเสนอเนื้อหาของหมวดต่าง ๆ ในร่างรัฐธรรมนูญตามที่แต่ละสถานีได้รับมอบหมาย ที่จะเชิญผู้ใดเป็นดุษณีนิชของแต่ละสถานี หากมีความไม่เหมาะสม ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง สามารถประสานไปยังสถานีให้พิจารณาบุคคลอื่นได้ โดยในวันที่ยื่นฟ้องคดีนี้ การดำเนินการ ของแต่ละสถานียังสามารถจัดให้เกิดความเหมาะสมได้อีก โดยผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองสามารถ ประสานการดำเนินการของสถานีให้มีความเท่าเทียมและมีความเหมาะสมขึ้นได้ ดังนั้น

/ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบสาม...

๒๑

ผู้ฟ้องคดีทั้งสามจึงยังไม่ได้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ที่จะมีสิทธิฟ้องคดีในข้อหานี้ต่อศาลปกครองตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

จึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ และเมื่อศาลมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาคำขอให้ศาลมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามกฎและกำหนดวิธีการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาของผู้ฟ้องคดีทั้งสามอีกต่อไป

นายประวิตร บุญเทียม
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

21

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายพนพล เสงเจริญ
ตุลาการหัวหน้าแผนกคดีสิ่งแวดล้อม
ในศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการหัวหน้าคณะ

นายสมรรถชัย วิชาลาภรณ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

406

นายสมชาย เอ็มโอช
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสมชัย วัฒนการุณ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

สงวน สิทธิ

